

Anubisova hrozba

ŘEKA BOHŮ

Wilbur Smith & Mark Chadbourn

Protáhlý oranžový plamen nepatrně pomrkával, jako by líně tančil, a vrhal olejnatou záři na hromady zlata a drahokamů, které zaplňovaly prostor připomínající jeskyni. Djau-Aa v bílé říze z jemného plátna, odpovídající jeho vysokému postavení písaře, seděl na zkřížených nohou na kamenné dlažbě shrbený nad papyrovým svitkem. Ten mu splýval z kolenou dolů na podlahu osvětlenou žlutým přísvitem, který ho v kruhu obklopoval.

Djau-Aa prožil v Memfisu mnoho temných dnů. Narodil se v době panování Rudého uchvatitele, vyrůstal během svárů vyvolaných konfliktem mezi Dolním a Horním královstvím a stárnul v průběhu padesátileté nadvlády Hyksósů.

Když do Memfisu dorazili první barbaři, povalili staré mramorové sochy zdobící město, vyloupali drahokamy, jimiž byly osázeny, a strhali z nich zlaté plátky, které shromažďovali ve vědrech. To byl však teprve samý počátek plenění. Jakmile bezpečně obsadili nové území, zavedli cizí vládcové Dolního Egypta daně, jež tamní obyvatelé rok po roce pozvolna ožebračovaly; obrali je o jemně cizelované náhrdelníky, náramky a prsteny, kroužky nad kotníky a přívěsky, až nakonec všechna ta krása, kterou si Djau-Aa pamatoval z mládí, připomínala jenom vidiny ze snů, jaké přicházely po vdechování kouře z konopí.

Nyní však mocný pan Taita v čele armád Horního Egypta a Sparty barbary porazil a hnal je zpátky na východ. Tak se stalo, že první nom v Dolním Egyptě, kraj Aneb-hetdž, v němž se nalézal Memphis i velké monumenty, připadl pod vládu božského faraona Ramesse a Piay z Théb byl jmenován nomarchou Města bílých zdí.

Djau-Aa vložil konec štětečku mezi zuby a jemně ho požvýkal, aby oprávil opotřebený konec, a liboval si v důvěrně známé sazové chuti inkoustu. Den co den přijížděly do města karavany chráněné nomarchovými věrnými vojáky a přivázely cennosti nakradené Hyksósy a teď objeňované po celém Dolním Egyptě. Djau-Aa se usmál při myšlence na to, jak ho pověřili, aby sestavil katalog všeho bohatství v Memfis, které se do města vracelo a ukládalo v nově postavené městské pokladnici – to značilo velkou čest a uznání jeho postavení jako nejdéle sloužícího správního úředníka v Memfis. Pro Djau-Aa to však znamenalo víc než jen čestné pověření. Vnímal to, jako by on sám městu navracel jeho důstojnost a halil je do jemného roucha vyšívaného zlatem a zdobeného drahými kameny, aby tímto pomyslným závojem městu obnovil slávu, jakou pamatoval z mládí, aby přetrvávala jeho krása.

Písař pokrčil nos a vzdychl. Věděl, že nomarcha je mnohem lepší muž než mnozí předchozí guvernéri, jimž Djau-Aa sloužil, zároveň však byl neúprosný a věčně zachmuřený. Truchlil kvůli té kušitské ženě, která zahynula během bitvy, když Piay bránil město před hyksóským čarodějem. Djau-Aa tu ženu ze země Kuš neznal, nevěděl ani žádné podrobnosti o tom, jak zemřela, i když se doslechl všelicos o tom, co se toho strašného dne dělo. Všem však bylo zřejmé, že nomarchu trápí hluboký žal. Pustil se do obnovy města a nemilosrdně popoháněl všechny, kdo na tom díle pracovali. Jako by si umínil přeměnit celý Memfis v památník ztracené lásky.

Djau-Aa pohlédl na poklady navršené kolem, které se blýskaly ve světle jeho olejové lampy. Zlaté ingoty tu byly vyskládané až po strop, vedle se vršily hromady jiskřivých drahokamů, stříbrné poháry, zdobné štíty pobité zlatem a bronzem – to všechno čekalo, až je zahrne do soupisu, aby se těchto cenností mohlo využít k obnově města.

Upřel pohled zpátky na papyrus a namočil štěteček do kalamáře. Když to udělal, plamínek jeho lampy jako by zamrkal, zakolísal a pak se zase vrátil k nehybnosti. Písař se zarazil a zahleděl se na plamínek. Zmocnilo se ho znepokojení a na rukou mu naskočila husí kůže. V obrovské pokladnici pracoval sám posledních pět po sobě následujících dní a plamínek se ani jednou takhle nerozhýbal.

Djau-Aa pohlédl směrem k velkým kamenným dveřím, aby se přesvědčil, jestli je strážní třeba neotevřeli, i když nechápal, jak by to svedli bez toho, že by je zaslechl. Dveře však zůstaly zavřené, právě jak předpokládal. Vstup do

pokladnice se dal otevřít pouze zvenčí a on ve stínech rozlišil jen kamenné tabule dveří, rozpoznatelné pouze podle své velikosti oproti okolním menším, přesně opracovaným kamenům, z nichž byly postaveny stěny pokladnice.

Stavbu pokladnice ukončili teprve před šesti dny a byla vybudována právě k tomu účelu, jemuž teď sloužila. Djau-Aa si připomněl, že dovnitř není možné proniknout nijak jinak než vchodem. Zhluboka se nadechl, vydechl a cítil, jak mu napětí v krku a ramenou opadá a rozplývá se v pažích a prstech, které si důkladně rozhýbal. Pak se znovu soustředil na práci.

Jenže ho opět vyrušilo jakési ztlumení plamínku lampy. Jako by se i ten maličký ohýnek smrskával strachem.

Djau-Aa náhle ovládl dojem, že ho ze tmy něco pozoruje. Odložil štěteček i papyrus na dlažbu a zvedl lampu. Vstal, natáhl roztřesenou ruku s lampičkou vysoko nad hlavu a rozhlížel se po prostorné pokladnici. Napínal zrak, aby se ujistil, že je tu se svou prací úplně sám.

Jenže nebyl.

Djau-Aa užasl, když se ze tmy začala vynořovat postava – vysoká, mrštná a celá v černém ustrojení. Jak se to stvoření blížilo, ohýnek olejové lampičky osvětlil podivně tvarovanou hlavu.

Patřila šakalovi.

Djau-Aa zbledl hrůzou, když poznal blížící se zjevení, klopýtavě couval a upustil lampu, která sklouzla po kamenné dlažbě, ale naštěstí nezhasla. Písař se otočil a vyrazil ke dveřím. Kdyby k nim dokázal doběhnout, mohl se rozkřiknout, aby je rychle otevřeli, bušit do nich pěstí, jak to dělal každý večer – a třeba by ještě unikl.

Jenže jak se Djau-Aa potácel kolem nahromaděných pokladů a nutil staré kosti k co největší rychlosti, zakopl. Rozpřáhl ruce v naději, že se něčeho zachytí, ale bylo pozdě – bradou dopadl na kámen a ústa mu zalila kovová pachuč vlastní krve.

Djau-Aa ležel roztažený na studených dlažebních kamenech a cítil, jak se mu krátí dech, když se k němu rychlými dlouhými kroky blížila příšera s šakalí hlavou.

Postava se nad ním shýbla a vytáhla z pláště nůž s krátkou čepelí. Djau-Aa vzlhl a náhle cítil, jako by mu něco drtilo hrudník a jeho duše zmírala.

Nad ním nestál žádný smrtelník.

Byl to bůh Anubis. Průvodce duší. Společník Osirise. Bůh mrtvých.

* * *

Piay se rozhlížel po nádherném hodovním sále jako zvíře zavřený v kleci, které se pochmurně smířilo s životem v zajetí. Byl to pohledný svalnatý muž, po egyptském zvyku dohladka oholený a ustrojený do uniformy, jež příslušela jeho hodnosti. Jemnou bavlněnou tkaninu jeho bílé suknice zdobila výšivka zlatého kotouče Reova ohnivého vozu; takové zdobení měl ve zvyku ještě předtím, než ho faraon ustanovil nomarchou. Piayovi to sloužilo jako připomínka, že jakkoli se to zatím může zdát daleko, sluče i tak jednou zapadne posledního dne, kdy bude sloužit jako guvernér Memfisu. Nastane chvíle, kdy bude z toho úřadu uvolněn a bude mu dovoleno znovu konat službu, která mu připadala daleko přirozenější; pak se vrátí trvale přítomná hrozba smrti a přinese mu úlevu od ztráty, která ho neustále pronásleduje.

Piay patřil k mužům, kteří opanují místnost prostě tím, že do ní vejdou. V dřívějších dobách mu dokázala odolat jen málokterá žena od faraonova dvora, ale i když si stále zachovával dobrý vzhled i sílu, jeho početná dobrodružství si vybrala svou daň. Líčidlem mohl skrýt zvrásněnou kůži pod očima, následek mnohých probdělých nocí, ale nedokázal zamaskovat smutek, který zakalil jeho kdysi jasný a nezbedný pohled.

Piay se nad tou myšlenkou oťrásl a rozhlédl se po celé délce hodovní tabule. Každý kousek obrovské cedrové desky pokrývaly talíře plné lahůdek, nad kterými se sbíhaly sliny. Jednalo se o teprve první chod z deseti, to nejlepší, co dokázala palácová kuchyně připravit, hodokvas k oslavě ukončení obchodních jednání, která zabrala celý týden.

Po jedné straně stolu seděli širokoplecí lakedaimónští hodnostáři s černými plnovousy. Sám poznal jejich zemi ležící za široou vodní dálavou, již námořníci říkají Velké zelené moře. Už se srdečně chechtali, mocně si nahýbali z pohárů se syrským vínem a vyprávěli si příhody z války proti Hyksóům.

Naproti nim seděli úctyhodní a čistě vyholení muži z Memfisu, zdejší rada starších. Křeslo po Piayově pravé ruce zaujímal nejstarší a nejmoudřejší muž z Memfisu, jeho rádce Anchu, jenž právě vstal, aby k přítomným pronesl projev.

„Přátelé z blízka i daleka,“ spustil Anchu, „v těchto dnech máme v Memfisu mnoho zač děkovat a co oslavovat. Náš nomarcha, jehož znáte jako Piaye z Théb, ubránil město nejen před hrozbou Hyksósů zvenčí, ale i před nepřáteli uvnitř. Znovu vybudoval vysoké hradby, dal opravit naše monumenty a na naše tržiště vrátil obchod a prosperitu. Podařilo se mu to za

krátkou dobu ode dne, kdy ho faraon pověřil tímto posláním. Právě jemu vděčíme za to, že se dnes můžeme sejít a oslavovat.“ Anchu se odmlčel a rozhlédl se po lidech přítomných v síni. „Jak zřejmě víte, mnozí mezi námi věří, že víno, které tu dnes pijeme, pochází z krve těch, kteří kdysi bojovali proti bohům, z krve našich velkých předků. Říká se, že z této krve za dávných dob vyrostla první vinná réva. Troufnu si říct, že právě tato krev, krev našich slavných praotců, koluje v žilách muže, který našemu městu navrátil jeho někdejší slávu. Piayovi z Théb! Našemu nomarchovi!“

„Sláva nomarchovi!“ rozlehl se veselý hlol po hodovní síni.

Piay usazený v křesle v čele stolu se necítil zrovna ve své kůži a neklidně poposedl, když Anchu vyzval hosty k připitku. Jeho štíhlé, svalnaté tělo jako by nemohlo přivyknout přepychovému trůnu. Kdysi jej vyrobili pro Zahura, odporného urozence, který zastával místo guvernéra Memfisu do té doby, než vyhladovělí a ožebračení obyvatelé města vtrhli do paláce a rozervali Zahura na kusy, načež jeho hlavu nosili průvodem ulicemi. Pro Piaye byl tento trůn jenom další připomínkou jemu nemilého místa, v němž se musel usadit.

Když se lakedaimónští vyslanci a členové městské rady starších vrátili ke svým rozhovorům, Piay přemítal o svém příjezdu do města a vzpomínal na chvíli, kdy poprvé spatřil jeho rozvalené, zjizvené hradby – tehdy připlouval do přístavu Peru-nefer s Myssou po svém boku. To jeho mistr a faraonův nejvyšší rádce Taita ho vyslal do starého sídelního města Dolního království. Když se mu podařilo město zabezpečit před ohrožením ze strany hyksóských vyznavačů boha Setha, když se pak vrátil od velkých monumentů a Imhotepovy hrobky do města zmítaného zmatkem už bez své milované, byl to právě Taita, kdo božskému faraonovi Ramessovi doporučil, aby Piaye ustanovil nomarchou do doby, než se podaří najít někoho, kdo bude tento úřad vykonávat natrvalo.

Jmenování nomarchou znamenalo velkou poctu, ale Piay byl svou povahou dobrodruh, zrovna jako bůh Chonsu, k němuž se modlil, válečník, jenž tasil meč ve službě faraonovi. Celý život věnoval boji za osvobození a sjednocení obou egyptských říší; každodenní řízení velkého města bylo prací, která ho ničím nelákala. Ačkoli se nakonec mohl vrátit ke svobodnému životu, Memfis mu vzal něco, co se mu už nikdy nenavrátil.

Přišel jsem o ni... říkal si důrazně a snažil se obrnit proti emocím. Existuje jenom teď. Nic jiného není. Žádná minulost. Žádná budoucnost.

Jenže bez ní na ničem nezáleží, špital mu do ucha neodbytný hlásek. Ani život nemá žádný význam.

„Nomarcho...“, vyrušil ho Anchu ze zamyšlení a položil mu dlaň na rameno. Z hlasu mu bylo znát, že je ustaraný.

„Ano. Poslouchám,“ zamumlal Piay roztržitě a jeho pozornost upoutal palácový sloužící, který vběhl do sálu a s jistou naléhavostí se blížil ke trůnu.

„Copak se děje?“ zeptal se Piay.

Sloužící se hluboko sklonil a zašeptal mu do ucha: „Jde o novou pokladnici, můj pane. Pod zavřenými dveřmi vytéká ven krev.“

Piay se zamračil. „Ten písař Djau-Aa, kterého jsem určil k pořízení soupisu objevených pokladů... Kde je?“

„Je pořád uvnitř, můj pane. Je tam sám. Vchod do pokladnice za ním uzavřeli tak, jak jsi rozkázal.“

„No a to nikoho nenapadlo pokladnici otevřít a podívat se, co s ním je?“ namítl Piay.

„Proto mě pro tebe poslali, můj pane. Strážní... Oni sami od sebe vchod neotevřou. Jsou přesvědčení, že se písaři stalo něco strašného. Volali na něho, ale neodpovídal.“ Sloužící se uctivě odmlčel, aby sebral odvahu vyřídít i zbytek své zvěsti. „Mluví se o tom, že je uvnitř nějaký džin nebo duch, můj pane nomarcho. Že jsou za tím nějaké hyksóské čáry.“

„To je nesmysl.“ Piay přimhouřil oči a podíval se na Anchua, který také slyšel, co sloužící povídal, a tvářil se zmateně.

„Jdi tam, můj pane,“ řekl Anchu. „Já povedu hostinu za tebe.“

Piay přikývl, pak vstal a promluvil k hostům: „Odpusťte mi, přátelé. Obávám se, že musím předčasně opustit naši oslavu, ale prosím, abyste tady všichni zůstali a těšili se z pohostinnosti, kterou vám může Memfis nabídnout.“

Zatímco Piay odcházel ze sálu, společnost kolem stolu mu provolala slávu a znovu mu připila.

Vyšel do chladného nočního vzduchu a pozdravil oddíl Memfiské stráže, který povolali z palácových kasáren. Vojáci drželi nad hlavami pochodně a čekali, až je odvede k bráně paláce a dál do města.

* * *

Řádka pochodní se vinula ulicí zahalenou do inkoustové tmy jako potůček roztaveného zlata. Pod plamennou stuhou byly vidět napjaté tváře vojáků palácové posádky, jako by ti mužové zaslechli svá jména šeptaná z hloubi otevřeného hrobu.

Piay klusal v čele oddílu s rozhodným výrazem v obličeji. V životě viděl tolik skutečných hrůz, že ho jedno hlášení o krvi vytékající zpod kamených dveří nemohlo vyděsit, ačkoli šlo o událost hodně nezvyklou. Byl si jist, že jakmile to místo spatří na vlastní oči, zřejmě vysvětlení se mu samo nabídne.

Ohlédl se na řádku vojáků seřazených za ním. Muži z palácové stráže nebyli ze stejného těsta jako válečníci z gardy Modrého krokodýla, ostatně jen málokdo se mohl rovnat vojákům z faraonovy osobní gardy. Modří krokodýlové bojovali proti Hyksósům stejně udatně jako kterákoli jiná jednotka egyptské armády. Piay si podržel ve své službě tři kompanie těchto elitních vojáků pod velením obávaného generála Kamose, veterána z vítězné bitvy o Théby a obléhání Memfisu, aby mu pomáhaly udržovat pořádek. Modří krokodýlové však měli přísný rozkaz zdržovat se v kasárnách, dokud je k sobě nepovolá sám nomarcha. Jejich tři kompanie – podobně jako sám Piay – nebudou ve městě věčně, a až nastane den jejich odchodu, musí být Memfiská stráž schopna zvládnout zachovávání práva.

Chráp boha Ptaha, o němž se praví, že je největší z egyptských svatostánků zasvěcených Pánovi pravdy, se tyčil na pozadí hvězdami poseté oblohy. Dvojice pilířů, jež střežily vchod do chrámu, se světlala v záři pochodní, které kněží rozsvěcovali, jakmile se setmělo. Ptah byl bohem řemeslníků a umělců a otcem Velkého architekta Imhotepa, legendárního vezíra faraona Džosera a duchovního otce pyramidy, která nese jméno dávného božského panovníka. Říkalo se, že Imhotep po své smrti získal přístup do říše bohů. Od té doby přešlo tisíc let, ale Velký architekt zanechal indicie, jež vedly Piaye k objevení jeho hrobky a mocných zaklínadel, která v ní byla ukryta.

Když Piay došel ke schodišti vedoucímu do chrámu, otočil se ke svým mužům. „Jste vojáci města Memfisu!“ křikl na ně. „Buďte odvážní a vytrvalí!“

„Jsme s tebou, nomarcho!“ odpověděl hlasitě Ahmose, velitel palácové posádky, a vedl své muže za Piayem po schodech do svatyně. Zhrublou kůži na těle měl pokrytou spoustou jizev po ranách utržených v bojích, které

svedl proti Hyksósům, a přece – bez ohledu na nomarchovo povzbuzení – se mu hlas zachvěl.

Uvnitř chrámu se Piayovy oči rychle uzpůsobily světlu pochodní. V sále, do něhož byla vestavěna pokladnice, stáli v hloučku čtyři muži držící stráž, částečně skrytí za hromadou zpola otesaných kamenů, které měli zedníci ještě odklízet. Každou chvilku vrhali pohledy na velké dveře uzavírající vchod do nově postavené pokladnice. Piayovi vojáci při pohledu na ně pocítili nový závan úzkosti. Piay se díval na Ahmose a čekal, až se mu vrátí odvaha. Voják upřel zrak na podlahu, pak zvedl pohled k nomarchovi. Piay mu v očích jasně četl pochybnosti a znepokojení.

Nomarcha si vzal od kapitána pochodeň a vydal se k místu, kde čekala čtyřčlenná stráž. Zbudování pokladnice nařídil v jednom z prvních dekretů, které jako nomarcha vydal, a povolal nejlepšího stavitele z Dolního Egypta, aby na stavbu dohlížel. Piay se díval na dokonalou stěnu z bílého vápence, po níž se míhaly stíny, a říkal si, že i sám Ptah by byl pyšný na nový přístavek ke svému chrámu.

„Řekněte, co se tady stalo,“ přikázal Piay.

Jeden ze strážných, ramenatý chlap s několikrát přeraženým nosem, si otřel ústa hřbetem ruky a řekl: „Jak jsi přikázal, nomarcho, pustili jsme písaře Djau-Aa dovnitř hned poté, co slunce prošlo nejvyšším bodem své dráhy. Jakmile byl uvnitř, zavřeli jsme za ním vchod.“

„A tak to šlo celých posledních pět dní?“

Strážný přikývl. „V noci vždycky zabouchal na dveře a pustili jsme ho ven, ale než odešel, ještě jsme ho prohlédali.“

„A tuto noc?“

„Nezaklepal. Nezdálo se nám to nijak zvláštní. Mysleli jsme, že bude pracovat déle, aby využil čas.“

„Ukaž mi tu krev.“

Strážný pozvedl pochodeň do výšky, váhavě vykročil ke vchodu do pokladnice a Piay ho následoval. V malé předsíni, kterou se procházelo k samotným dveřím, ukázal strážný na dlážděnou podlahu – hyzdila ji louže krve, jež se pozvolna srážela.

„V pokladnici nikdo jiný nebyl – každý, kdo přes den vešel dovnitř, zase vyšel ven, počítali jsme je. A potom, co šel dovnitř Djau-Aa, už tam nikdo další nevstoupil,“ hlásil strážný příškrceným hlasem. „Tohle může mít na svědomí jedině nějaké čarodějnictví.“

Piay vycítil, že se na něho upírají oči vojáků Memfiské stráže. Tihle muži prokázali statečnost v boji, ale tady se změnili ve vystrašené děti a nevy-světlitelná událost v nich probouzela nejhorší strachy.

„Otevři ty dveře.“

Strážný natáhl třesoucí se ruku, ale pak zaváhal.

„Otevři to!“

Strážný zamumlal nějakou omluvu, udělal ještě krok blíž a s pomocí jednoho ze svých mužů odtáhl tři těžké závory, které přepažovaly dveřní křídla. Klíčník vytáhl z váčku na boku dřevěný klíč – ve světle pochodně se zaleskly bronzové kuličky zasazené do dřívku – a otočil klíčem v zámku. Tím převrátil stavítka, takže bylo možné odsunout i poslední závoru.

Čtyři strážní se po sobě podívali, pak se společně chopili rukojetí z koženého lana, doširoka roztáhli kamenné veřeje a úplně otevřeli vstup.

Piay se zahleděl do tmy a pak vykročil kupředu s pochodní nad hlavou.

Na tělo narazil hned za prahem. Djau-Aa ležel roztažený na břiše v tratišti vlastní krve s krkem vytočeným do podivného úhlu, jako by poslední pohled upíral na dveře pokladnice, za nimiž čekali čtyři strážní, k nimž se však nedokázal dostat.

Hrdlo měl proříznuté od jednoho ucha ke druhému a jeho bělostný plášť byl nasáklý krví. Piay si představil písaře, jak klopýtá ke dveřím, zatímco mu z široké rány prýští životodárná tekutina. „Přikaz svým mužům, ať sem přinesou pochodně!“ křikl nomarcha na Ahmoseho, který ho opatrně následoval dovnitř. „Musíme pokladnici důkladně prohlédnout.“

Voják zamumlal modlitbu a složil z prstů znamení odhánějící zlo.

„Ať jdou všichni sem! Nebo se ti chlapi bojí stínů?“

Kapitán ztěžka přikývl a vyštěkl rozkaz: „Prohledat pokladnici! Nikdo z vás v ní nepůjde nikam sám!“

Muži potlačili strach a vešli dovnitř pokladnice. Při překračování prahu opatrně procházeli kolem mrtvoly písaře. Ahmose rozdělil vojáky do skupinek a Piay pozoroval hustý černý kouř stoupající z plamenů pochodní, jak se válí kolem hlavic sloupů, které podpíraly těžký kamenný strop. Kdyby to byla Djau-Aaova hrobka, měla by strop pomalovaný hvězdami, pomyslel si Piay. Ale namísto toho jako by čoud pochodní pošpinil samotnou bohyni oblohy. Nebylo tu nic, co by chránilo Djau-Aaovu duši na cestě k posmrtnému životu.

Ahmore vydal poslední povel, vojáci se rozešli po dvojicích a zkoumali obvod komory, zatímco další skupinka procházela střední uličkou. Piay je slyšel, jak na sebe volají, když se navzájem ztráceli z dohledu, ale jejich volání, že je všechno v pořádku, ho nijak neuklidnilo, jeho tíseň naopak narůstala.

Nakonec vojáci připochoďovali zpátky a Ahmore předstoupil před Piaye. „Prohlédli jsme celou pokladnici. Nikdo se tu neukrývá. Není tu ani jedno místečko, kde by se mohl někdo schovávat.“

Piay hleděl na mrtvolu starého písaře a snažil se utřídit myšlenky. „Jak je možné, že někdo zavraždil muže, který byl sám v uzamčené pokladnici?“ mumlal si polohlasně.

Rozhlížel se po tvářích mužů z Memfiské stráže, které se ve světle pochodní zdály bledé a pohublé. Pro ně očividně připadalo v úvahu jen nějaké působení nadpřirozených sil.

Možná měli pravdu.

Cosí upoutalo velitelovu pozornost. Zamračil se, přiblížil pochodeň k podlaze a shýbl se nad Djau-Aaovo tělo. „Podívej se,“ vydechl.

Piay přidřepł vedle vojáka a pohledem zkoumal symbol nakreslený na bílém vápenci, na který kapitán ukazoval. „Tohle musel Djau-Aa namalovat vlastní krví. Udělal to z posledních sil, takže to asi bude důležité.“

Piay se naklonil blíž a prohlížel nejasné linie.

„Vzkaz ze záhrobí...“

Ahmore byl prostý muž. Neuměl číst. Ale Piay se během doby strávené ve třídě svého váženého učitele Taity naučil chápat některé z mezu netjer, božích slov. Chtěl hlasitě odmítnout kapitánovu strašidelnou poznámku, ale když špičkou prstu kopíroval linky načrtnuté začernalou krví a v duchu si skládal smysl té kresby, tu zjistil něco, nač Ahmore přijít nedokázal: byla to kresba šakalí hlavy, paží a hole.

„Toto je Anubisovo znamení,“ řekl tiše.

„Pouze jediný člověk dokáže rozluštit takovouhle záhadu,“ prohlásil Piay. Upíral pohled na své ruce, jimiž svíral opěradlo pozlaceného Zahurova trůnu.

„Taita,“ odpověděl mu sebejistý chraplavý hlas.

Při vyslovení jména svého mistra se Piay zhluboka nadechl, ale neotočil se. Muž, který promluvil, se teď zeptal: „Takže už jsi mu poslal vzkaz?“

„Poslal,“ odpověděl nomarcha.

Když se Piay konečně obrátil, upřel pohled na nevysokého, ale svalnatého chlapíka, který se opíral o stěnu.

„Potěšilo mě, když jsem slyšel, žeš nakonec přišel k rozumu,“ pravil Hannu klidně.

Piay zavrčel: „Já jsem nomarcha Memfisu. Za několik hodin se pověsti o písařově smrti rozběhnou po všech ulicích, jako když se člověku žilami rozlévá jed. Město propadne strachu. Taitův příjezd přispěje k tomu, aby se lidé uklidnili.“

„Konečně sis přiznal, že by se ti mistrova pomoc mohla hodit,“ řekl Hannu. „Možná ti přinese úlevu od některých povinností a konečně ti dovolí, po čem toužíš.“

Hannu byl jako mladík přijat do faraonovy armády. Velitelé brzy poznali jeho výjimečnou dovednost při zacházení s mečem a byl zařazen do elitní gardy Modrých krokodýlů. Po dvacet let nepoznal nic jiného než válčení. Bojoval proti nepřátelům své země po celém Horním království až do dne, kdy mu zásah hyksóskou sekerou roztříštil nohu. Piay ho našel, když žebrol v zaprášené ulici, a rychle pochopil, že Hannu má stále co nabídnout – byl odvážný, hodně znal a bystře uvažoval, což byly vlastnosti, jichž si cení i ti nejmoudřejší muži. Piay mu nabídl zaměstnání a během společné služby faraonovi se z nich stali přátelé.

„Ty se mi posmíváš, ale copak jsem jako nomarcha tohle město nepostavil na nohy?“ namítl Piay a gestem ruky jako by chtěl obsáhnout své imaginární panství.

„To ano.“ Hannu se na něho díval nesmlouvavým pohledem, který jen podnítil Piayovu rozladěnost.

„Obnovil jsem obchodní cesty, lidi v Memfisu už nesužuje hlad a přikázal jsem, aby zdejší stráž cvičil generál Kamose a příslušníci Modrých krokodýlů. Opravily se městské hradby a mnoho poškozených domů, monumentů a chrámů se navrací dřívější krása. Postupně se objevují poklady, které uloupili Hyksósové a pak je ukryli v poušti, a vrací se zpátky do města, pěkně jeden vůz po druhém...“

„To všechno je pravda,“ připustil Hannu.

„Memfis znovu povstal z bída!“

„A za celou tu dobu nepřišel ani jediný den, kdy by ses nekabonil a neužíral tě nakyslý vztek na město i lidi, kterým ti bylo přikázáno sloužit. Dosáhl jsi mnoha věcí, ale jako vladař jsi k politování. Po ničem netoužíš, jedinež odtud odejít a zničit sám sebe. Jediným důvodem, proč zůstáváš v Memfisu, je to, že tě faraon ustanovil zdejším nomarchou a ty mu nemůžeš odepřít poslušnost.“

Piay zafal zuby.

Hannu měl pravdu. Měl takový ošklivý zvyk říkat nepříjemné věci bez obalu.

„Je na tom něco divného, že si přeju připojit se k ní?“ Piay se zhluboka nadechl a ramena mu poklesla pod tíhou nesmírné ztráty.

„Já tvůj žal chápu. Také jsem přišel o ty, které jsem miloval, ale nedovolil jsem, aby mě natrvalo ovládl zármutek.“

„Když jsem tě našel, žebral jsi v thébských ulicích. Tak mi nepovídej, že tě něco nezdolalo.“

Hannu se na Piaye zamračil. „Žebral jsem kvůli zranění, které mě postihlo, když jsem toho, kdo zabil mou ženu, poslal do jeho všivého záhrobní. To přece víš...“

Piay v zoufalství rozhodil rukama. „Já ale netuším, jakým způsobem ses dokázal vzchopit po ztrátě svých milovaných. Z toho, oč jsem přišel já, se nikdy nedokážu vzpamatovat.“

„Ty ses rozhodl to neudělat,“ opravil ho Hannu. „Myslíš, že Myssa by chtěla, abys žil tak jako teď?“

Piay sebou trhl, jako by se spálil o žhavý uhlík. „Nepředstírej, že víš, co by ona mohla chtít.“

V myšlenkách se vrátil ke chvíli, kdy poprvé zahlédl Myssu stát na pódiu na otročím tržišti v lakedaimónském přístavu. Žena ze země Kuš nadaná nadpozemskou krásou se držela zpřímá jako královna a pokožka se jí leskla jako leštěný eben. Zanedlouho však měl důvod ještě víc obdivoval její bystrý mozek, odvahu a sílu ducha. Vykoupil ji z otroctví jen proto, aby se naopak on stal jejím otrokem a jeho duše se spojila navěky s její.

Jenže jejich společný život neměl dojít šťastného konce. Taita uložil Piayovi, Mysse a Hannuovi, aby odhalili místo, kde se skrývá hrobka Velkého architekta, jež měla obsahovat kouzelné formule, které dokážou rozrušit přepážku mezi tímto světem a říší bohů. Při plnění tohoto poslání přišla Myssa o život a Piay cítil, jako by ve stejném okamžiku vyhasl i ten jeho.

„Myssa...”

„Říkal jsem, ať se neopovažuješ mluvit za ni!“ zvedl Piay rozněvaně hlas.

„Ty nikdy nechceš slyšet nic rozumného,“ opáčil Hannu.

Piay si odfrkl. „No tak můžeš jít pryč.“

„Půjdu.“ Hannu ještě chvíli otálel, aby se přesvědčil, jestli se dočká nějaké reakce. Když žádná nepřišla, pokračoval: „Několik karavan, které mířily do města s nalezeným lupem zlata a drahokamů, bylo napadeno. Vojenský doprovod většinu útoků odvrátil, ale je to čím dál horší. Myslel jsem si, že by nebylo od věci trochu se porozhlédnout po obchodních cestách...”

„Můžeš vyrazit,“ odpověděl Piay a netrpělivě máchl rukou.

„Výborně.“

Piay cítil, že si ho Hannu důkladně prohlíží, jako by čekal, že od něho uslyší něco víc. Když nomarcha mlčel, starý voják přikývl, otočil se a vykročil ke dveřím.

„Ještě že jsi aspoň vzkázal pro Taitu,“ řekl Hannu přes rameno. „Připustíš doufám, že na Myssině smrti nenese o nic větší vinu než ty.“

Piay se po něm hněvivě ohlédl. „Copak jsi zapomněl, že to byl právě Taita, kdo nás poslal do Memfisu?“

Hannu si povzdychl. „Snad se mistrovi podaří vtlouct ti do tvé zabeďněné hlavy trochu rozumu. Já mám na práci důležitější věci.“

Po těch slovech se vytratil.

Galéra se plavila k Memfisu jako lev kradoucí se jitřní mlhou stoupající z Nilu. Obchodníci na nábřeží největšího přístavu Peru-nefer si lodi příliš nevšimli, palmovými listy odháněli mouchy a handrkovali se nad rolemi jemného plátna z východních zemí a o ceny koření přiváženého z krajů ležících za Velkým zeleným mořem. Připlouvala jen nějaká další loď z Horního království – od doby, kdy se nový nomarcha postaral, aby ve městě bylo bezpečno a dalo se tu znovu obchodovat, se tu takových objevovalo mnoho.

Velká veslice zastíňovala malé člunky, které se míhaly po celé délce kanálu. Postavili ji z cedrového dřeva pocházejícího z horských lesů za Byblosem a na každém jejím boku se opíralo do vesel dvacet mužů.

Jak se loď blížila k přístavu, rozeznělo se dunění bubnů. Jejich pravidelný rytmus doprovázelo trubení trumpet, které ohlašovalo, že přijíždí vysoký úředník.

Lidé v přístavu se ohlíželi po blízcím se zvuku a mhouřili oči proti mosazné záři slunce, dokud nerozlišili dva trubače stojící na palubě. Ten na levoboku měl nástroj zhotovený ze stříbra, ten na pravoboku zase trumpetu vyrobenou z mědi.

Velká čtvercová plachta galéry byla rozvinutá, a když nabrala vítr, přede všemi se na ní objevilo Horovo oko vymalované na krémově bílém plátně blankytně modrou barvou. Zástup, který se pozvolna scházel na břehu, už nepochyboval o tom, kdo připlouvá do přístavu – nomarcha poslal do města hlasatele, aby oznamovali, že k vyšetření vraždy píše v Ptahově chrámu byl přivolán nejvyšší rádce a první ministr božského faraona Ramesse.

Trubači na hradební strážní věži jako by chtěli stvrdit příjezd velkého muže – přidali vlastní fanfáru a jejich nástroje opakovaly melodie trubačů na palubě lodi. V zástupu lemuujícím nábreží se ozvalo provolávání slávy, k němuž se připojili i dělníci ze skladišť rozkládajících se za doky.

Připlul pan Taita.

Vysoký elegantní muž, který stál na přidi s rukama složenýma za zády, byl ustrojen v bílém hábitu ušitým z nejjemnějšího plátna. Na hrudi mu visel přívěsek vykládaný zelenými smaragdy a ohnivě červenými rubíny, které jiskřily i v kalném ranním světle – znázorňoval boha Hora v podobě sokola s vladařsky rozepjatými křídly. Tvář toho muže by se dala označit za hezkou, protože ji charakterizovaly výrazné lící kosti, pevná čelist a rty plné jako nalité hrozny. Avšak každý z těch, kdo měl možnost pohlednout mu do očí, zatajil dech. Byly jasné, živé jako rtuť a vyzářovala z nich pronikavá inteligence.

Při pohledu na opravené memfiské hradby se Taita usmál. Když viděl město naposledy, jeho obranné zdi byly rozvrácené a zčernalé ohněm; na obloze kroužilo nespočet supů a vzduch byl ztěžklý puchem zkázy.

Taitův úsměv povadl, když si vzpomněl na obléhání. Uplynulo už padesát let od doby, kdy se z východu přihnali Hyksósové na zářících vozech a zaplavili Dolní království. Všechny ohromili nevídanou rychlostí a silou připomínající každoroční nilské záplavy. Třebaže falešný faraon Dolního Egypta Rudý uchvatitel padl v první bitvě, v Horním království se podařilo připravit silnou obranu. Válečná štěstěna se po celého půl století přikláněla na tu a zas na onu stranu. Nakonec mocná armáda nových spojenců zpoza Velkého ze-

leného moře podstoupila rozhodující bitvu, v níž zvítězila, a dlouhá válka sužující Horní království skončila stejně rychle, jako vypukla.

Po osvobození Memfis se Taita modlil k Horovi, aby tímto vítězstvím začal nový věk, a zdálo se, že byl vyslyšen. Dávná velkolepost Memfis, jak ji popisovali staří písaři, znovu vyvstávala z každé čtvrti rozlehlého města a jeho přístav se hemžil čilým ruchem.

Taita poslouchal pozdravný křik zástupu, který se shromažďoval na nábreží. Zvedl ruku a zamával. Všem připadalo, že bohové v něm shledali člověka, kterého je vhodné obdarovat víc než jiné. Žil neobyčejně dlouhý život, a zatímco lidem kolem něho přibývalo ve tvářích stále víc vrásek a vlasy jim zešedly, na Taitovi početné roky jeho žití nezanechávaly žádné stopy. Za tu dobu stačil nashromáždit hluboké vědomosti, kterými coby rádce několika po sobě následujících faraonů napomáhal zachování Egypta během bouřlivých časů. Přicházely ovšem dny, kdy měl pocit, jako by nikdy nezažil klidné chvíle. Sloužil své milované zemi tak intenzivně a tak dlouho, že i když v jeho nitru stále hořel živý oheň, někdy zakoušel těžkou únavu až v morku kostí. Toužil po tom, aby dokázal najít čas na přemítání a studium.

Snad konečně taková chvíle nastala. Egypt povstával z krve bitevních polí. Faraon znovu nosil rudo-bílou dvojitou korunu. Otevírala se éra míru a prosperity. Taita pokyvoval hlavou, když viděl, jak kormidelník navádí galéru k přístavnímu molu. Piay předčil očekávání, která do něho vkládal. Objevil Imhotepovu hrobku skrytou po celé tisíciletí a v ní kouzelné formule, jež po sobě Velký architekt zanechal k ochraně Egypta před nepřáteli. Znovu otevřel obchodní cesty propojující Egypt s jeho spojenci, obnovil Memfis a vyčistil vodní cesty k Velkému zelenému moři od posledních zbytků Hyksósů.

Taita si všiml skupiny vojáků, kterou jako by v myšlenkách přivolał. Vojáci se prodírali davem a dělali místo pro palankýn nesený za jejich oddílem – to přicházela jednotka Memfiské stráže doprovázející svého vrchního velitele nomarchu. Přihlížel, jak osm nahých kušitských otroků složilo nosítka, která přinesli, z nich vystoupili dva muži a hned začali vojáky na molu řadit.

Taita sledoval nomarchu, jak rázně velí bojovníkům z městské stráže. Přitom si uvědomil, že ačkoli bylo dosaženo už mnohého, hlavní cíl – znovusjednocení Horního Egypta s Dolním, čili spojení obou částí země po dlouhém rozdělení a okupaci – stále zůstává nezavršený. Hyksósové byli vy-

hnání z Memfisu a museli opustit své hlavní město Avaris, ale hroživé rozdělení, které zapříčinil Rudý uchvatitel spoustou lží, jež zlovolně šířil, nadále přetrvávalo. Snad Imhotepovy kouzelné formule dokážou poskytnout lék na tento neduh... Konečně nadešel čas, aby se jimi Taita mohl zabývat.

Na kapitánův povel veslaři zvedli vesla a uložili je na místa. Taita se těšil pohledem na zástup mužů i žen z Memfisu, kteří natahovali krky, aby mohli aspoň zahlédnout druhého nejmocnějšího muže v Egyptě, nad nímž stál pouze božský faraon Ramesse. Tu pocítil, že se mu do mysli vkrádá podivná melancholie.

Cena, kterou bylo nutné zaplatit za osvobození tohoto velkého města, byla obrovská. Soupeření, v němž Piay získal spojenectví řádu synů Apisových – prastarého řádu založeného Imhotepem a pojmenovaného po velkém býkovi, jenž sloužil jako prostředník mezi lidmi a bohy –, ho připravilo o zbožňovanou Myssu. Své ztráty měl důvod žet i Taita. Jeho milovaná podobně jako Myssa prošla bránou do posmrtného života předčasně, a i když od té doby uplynulo už mnoho let, nebylo dne, aby Taita nevzpomínal na dávnou milenkou Lostris. Svou novou galéru pokřtil jménem Horův dech právě na její památku.

Ještě teď, dlouho po své smrti, zůstávala Lostris v jeho mysli stále živá. Když zavřel oči, znovu jako by se ocitl vedle ní toho dne, kdy se konal lov hrochů a kdy její zpěv okouznil duši každého z těch, kdo byli na palubě Tanusovy lodi, jež rychle plula při okraji rákosin. Od toho dne uběhlo už padesát let. Tehdy jí bylo právě čtrnáct a dostala nové jméno – to, které nosila jako dítě, nedávno opustila, protože s příchodem záplav se u ní objevilo také měsíční krvácení. Taita stále jasně viděl její tmavozelené oči a pletenec vlasů, který jí spadal přes jedno ňadro. Také viděl Tanuse, svého někdejšího žáka, jehož Lostris milovala a který jí oplácel lásku způsobem, jaký mu Taita mohl jenom závidět. Ti dva mladí svěřenci si nikdy neuvědomili, že jim Taita přál nekonečné štěstí. Lostris se však musela zasnoubit s faraonem Mamosem. A když později Mamoseho v bitvě zabil hyksóský šíp, museli ti dva mladí svou lásku skrývat a o svém dítěti tvrdit, že vzešlo ze semene mrtvého krále. Tanus se pak stal největším egyptským generálem a vedl boje v zemi Kuš daleko za šestým kataraktem až ke Quebui, kde se stýkaly toky dvou řek, aby spolu vytvořily Černý Nil. Ale zanedlouho, po souboji s vojevůdcem Arkounem, se musel vydat na cestu do posmrtného života. Později

byl Taita připraven i o Lostris chorobou, kterou by nedokázal vyléčit – a ona před ním navíc svou nemoc tajila.

Jednoho dne snad bohové Taitovi dopřejí, aby v posmrtném životě znovu spatřil svou vzácnou milenkou, až budou zapomenuty všechny zápasy a těžkosti říše smrtelných lidí. Taita si však byl vědom, že prozatím s ním bohové mají jiné plány.

Jak se galéra zvolna posunula k vápencové zdi mola, námořníci přeskočili na souš a lany přitáhli loď ke kotvišti.

Jakmile byl Horův dech bezpečně vyvázán ke břehu, sešel Taita po můstku na molo. Přicházel blíž k těm, kteří užasle zírali na nejvyššího rádce božského faraona, nesmrtelného mága, hrdinu válek proti nenáviděným Hyksům. Piay už čekal, aby ho přivítal, a vedle něho stál jeho věkovitý rádce. Nomarcha se přiměl k úsměvu a toporně se uklonil.

„Vítej v Memfis, můj pane.“

Když pak Piay zvedl hlavu, mohl mu Taita konečně pozorně pohlédnout do tváře. Od doby, kdy ho viděl naposled, viditelně zestárl. Do kdysi chlapeckých rysů se mu vryly hluboké vrásky, plet mu zešedla a oči halila jakási otupělost.

Než stačil nějak vyjádřit své zneklidnění, horlivě k němu přistoupil starší muž. „Pane nejvyšší rádce, tvoje přítomnost nás v těchto nejistých časech ctí a povzbuzuje.“

Taita si povšiml, že navzdory svému věku není nomarchův rádce žádný křehký stařík. Jeho pohyby prozrazovaly sílu a čilost. „A ty jsi?“

„Anchu po mnoho let slouží jako rádce správcům Memfis,“ vysvětlil Piay.

Taita v jeho hlase zaslechl stopy únavy, ale rozhodl se ponechat je bez poznámky, aby nezkalil jejich opětovné shledání. Když přijímal Piaye jako mladého studenta, rozpoznal v něm sílu a odvahu a hned pochopil, že zvidavý chlapec jednou dokáže skutky, jimiž se vyrovná největším egyptským hrdinům. Teď se zachmuřil a dumal nad zneklidňujícím přerodem, kterým kvůli zármutku prošel tento muž, jenž se kdysi choval, jako by na celém světě neexistovalo nic, co by ho mohlo zdepat.

Taita svou starost prozatím odsunul do pozadí, vztáhl ruku a Piay políbil zlatý prsten vyznačující úřad nejvyššího rádce božského faraona. „Kdepak je Hannu? Mám pocit, že ode dne, kdy jsi ho přijal do služby, jsem ho ani jednou neviděl opustit tvůj stín.“

„Hannu je pryč. Odešel na výzvědnou výpravu.“

„A Myssa?“ zeptal se Taita opatrně. „Kam jsi ji uložil?“

„Myssa je tady,“ odpověděl Piay bez známky citu.

Taita se znovu zamračil. Myssa se nenarodila v Egyptě, ale i tak nebylo obvyklé uložit její tělo jinde než v nekropoli.

„Mohl bych vidět její hrob?“

„Proto jsem pro tebe nevzkázal,“ odsekl Piay ostře.

„Ne. Ale byla pro mě stejně vzácná jako pro tebe.“

Piay si posměšně odfrkl a Taita pocítil, jak v něm nedůtklivost jeho zatrpklého svěřence vzbuzuje zlost.

„Nemiloval jsem ji tak jako ty, Piayi, ale její odchod mě přesto zarmoutil. Rád bych jí projevil svou úctu.“

Piay na něho upřel nevyzpytatelný pohled. „Tak dobře.“

Odváděl Taitu k čekajícímu palankýnu a nechal ho uvnitř usednout jako prvního, než sám zaujal místo naproti němu a osm svalnatých otroků zvedlo rukojeti nosítek na ramena. Anchu je následoval pěšky celou cestu z přístavu do města, kam vešli slavnou Bránou tisíce hvězd.

Přeložil Jan Mrlík